

Piezīmes un atsauces valsts līmeņa sugu aizsardzības mērķu (FRV) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods	1409
Sugas nosaukums	<i>Sphagnum spp.</i>
Eksperts	Linda Uzule
Darbs pabeigts	27.06.2024.
Vispārējās piezīmes	<p>Latvijā patlaban zināmas 37 sfagnu (<i>Sphagnum</i>) sugas. Sfagni parasti aug mitrās vietās – īpaši sūnu purvos un purvainos mežos. Sfagniem augot garumā, to apakšdaļa sadalās un veidojas kūdra. Sausi sfagni spēj uzņemt 10–20 reižu vairāk ūdens, nekā paši sver. Sfagnu lapu iekšienē atrodas hialīnšūnas, kuras, nonākot saskarē ar ūdeni, to ātri uzsūc. Sfagni ekosistēmā piedalās ūdens režīma regulēšanā. Sūnu purvos sastopams Magelāna sfagns (<i>S. magellanicum</i>), brūnais sfagns (<i>S. fuscum</i>), smalkais sfagns (<i>S. tenellum</i>). Purvainos mežos un mitrās ieplakās sastopams Ģirgenzona sfagns (<i>S. girgensohnii</i>) u.c. (Zviedre, 2024). Vairākas no sfagnu sugām ir īpaši aizsargājamās, piemēram, jumstiņu sfagns (<i>S. imbricatum</i>), Lindberga sfagns (<i>S. lindbergii</i>), mīkstais sfagns (<i>S. molle</i>).</p> <p>Latvijas pirmajā ziņojumā Eiropas Komisijai 2001. - 2006. g. minēts atradņu skaits - 5800 atradnes. Latvijas otrajā ziņojumā Eiropas Komisijai par 2007. – 2012. gadu sfagnu vērtējums izteikts kvadrātkilos – 1 900 000 000 – 1 961 927 000 m², kas pārrēķinot kvadrātkilometros ir 1900 – 1962 km². Trešajā zinojumā par 2013. – 2018. gadu sfagnu novērtējums izteikts grids (gridslx1) - 54 666 grids1x1 jeb 54 666 km² (Article 17, 2024).</p>

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Dati_FRP	
REF	Date	1990
	Popunit	Kvadrātkilometri
	Min	<p>1900</p> <p>Nav pieejama informācija par sfagnu populācijas vērtējumu laika periodā ap 1990. gadu, tādēļ aprēķinos izmantoti pirmie uzskaites rezultāti, kur uzskaitē veikta kvadrātkilometros. Pirmajā ziņojumā Eiropas Komisijai par 2001. – 2006. gadu minēts tikai atradņu skaits (5800 atradnes), ne skaitlisks populācijas vērtējums, kas izteikts kvadrātkilometros. Lai dati būtu savstarpēji salīdzināmi, pieņemts lēmums izmantot agrākos zināmos populācijas skaita novērtējuma datus, kas izteikti kvadrātkilometros.</p> <p>Otrajā ziņojumā Eiropas Komisijai par 2007. – 2012. gadu sfagnu populācijas lielums novērtēts ar 1900 km².</p>
	Max	<p>1962</p> <p>Nav pieejama informācija par sfagnu populācijas vērtējumu laika periodā ap 1990. gadu, tādēļ aprēķinos izmantoti pirmie uzskaites rezultāti, kur uzskaitē veikta kvadrātkilometros. Pirmajā ziņojumā Eiropas Komisijai par 2001. – 2006. gadu</p>

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
		<p>minēts tikai atradņu skaits (5800 atradnes), ne skaitlisks populācijas vērtējums, kas izteikts kvadrātkilometros. Lai dati būtu savstarpēji salīdzināmi, pieņemts lēmums izmantot agrākos zināmos populācijas skaita novērtējuma datus, kas izteikti kvadrātkilometros.</p> <p>Otrajā ziņojumā Eiropas Komisijai par 2007. – 2012. gadu sfagnu populācijas lielums novērtēts ar 1962 km².</p>
HDV	Popunit	loc.
	Quality & Date	M (2006)
	Min	5800
	Max	5800
	Trend period	1993-2006
	Trend	=
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Habitat period	G (2006)
	Trend	=
	Popunit_final	Kvadrātkilometri
	Min_final	<p>1900</p> <p>Pirmajā ziņojumā Eiropas Komisijai par 2001. – 2006. gadu minēts tikai atradņu skaits, ne skaitlisks populācijas vērtējums, kas izteikts kvadrātkilometros. Lai dati būtu savstarpēji salīdzināmi, pieņemts lēmums izmantot agrākos zināmos populācijas skaita novērtējuma datus, kas izteikti kvadrātkilometros. Šajā gadījumā tas ir otrais ziņojums Eiropas Komisijai par 2007. – 2012. gadu.</p> <p>Līdz ar to HDV vērtības ir analogas REF vērtībām.</p>
	Max_final	<p>1962</p> <p>Pirmajā ziņojumā Eiropas Komisijai par 2001. – 2006. gadu minēts tikai atradņu skaits, ne skaitlisks populācijas vērtējums, kas izteikts kvadrātkilometros. Lai dati būtu savstarpēji salīdzināmi, pieņemts lēmums izmantot agrākos zināmos populācijas skaita novērtējuma datus, kas izteikti kvadrātkilometros. Šajā gadījumā tas ir otrais ziņojums Eiropas Komisijai par 2007. – 2012. gadu.</p> <p>Līdz ar to HDV vērtības ir analogas REF vērtībām.</p>
	Trend 1993–2006	S (stabils)
CV	Date	2013-2018
	Popunit	gridslx1
	Min	na
	Max	na
	Value	54 666
	Type	estimate
	Popunit_alt	na
	Min_alt	na

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Max_alt	na
	Value_alt	na
	Type_alt	estimate
	Method	estimatePartial
	Trend period	2007-2018
	Trend	Unknown
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Method	absentData
	Habitat period	2007-2018
	Trend	Unknown
	Method	estimatePartial
	Popunit_final	Kvadrātkilometri
	Min_final	54 666 Izmantoti dati no Latvijas trešā ziņojuma Eiropas Komisijai par 2013. – 2018. gadu. Sfagnu populācijas lielums novērtēts ar 54 666 km ² . Populācijas minimālais un maksimālais lielums ir analogs skaitlis.
	Max_final	54 666 Izmantoti dati no Latvijas trešā ziņojuma Eiropas Komisijai par 2013. – 2018. gadu. Sfagnu populācijas lielums novērtēts ar 54 666 km ² . Populācijas minimālais un maksimālais lielums ir analogs skaitlis.
	Trend 2007–2018	S (stable) Lai arī skaita vērtējumi ir būtiski palielinājušies, tomēr visticamāk tas skaidrojams ar metodiskām izmaiņām populācijas aprēķināšanā. Nav pamata uzskatīt, ka sfagnu kopējā populācija Latvijā šajā laika periodā ir būtiski pieaugusi.
	Dati_FRR	
REF	Area	63 280 kvadrātkilometri Nav pamata uzskatīt, ka REF, HDV un CV izplatības areāla vērtības laika nogrieznī ir būtiski mainījušās (skatīt 1. pielikuma 1. attēlu). Sfagnu izplatības areāls noteikts 10 x 10 km kvadrātu tīklā (koordinātu sistēma ETRS89-LAEA, ESPG:3035), izmantojot Biotopu direktīvas 17. panta ziņojuma Range tool (izmantojot gap distance 4).
	Period	1990
HDV	Area	64 589
	Quality & period	G (2006)
	Trend	=
	Magnitude	na
	Area_final	63 280 kvadrātkilometri

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
		Nav pamata uzskatīt, ka REF, HDV un CV izplatības areāla vērtības laika nogrieznī ir būtiski mainījušās (skatīt 1. pielikuma 1. attēlu). Sfagnu izplatības areāls noteikts 10 x 10 km kvadrātu tīklā (koordinātu sistēma ETRS89-LAEA, ESPG:3035), izmantojot Biotopu direktīvas 17. panta ziņojuma Range tool (izmantojot gap distance 4).
	Trend 1993–2006	S (stabils)
CV	Area	64 607
	Period	2007-2018
	Trend	S
	Trend_method	estimatePartial
	Area_final	63 280 kvadrātkilometri Nav pamata uzskatīt, ka REF, HDV un CV izplatības areāla vērtības laika nogrieznī ir būtiski mainījušās (skatīt 1. pielikuma 1. attēlu). Sfagnu izplatības areāls noteikts 10 x 10 km kvadrātu tīklā (koordinātu sistēma ETRS89-LAEA, ESPG:3035), izmantojot Biotopu direktīvas 17. panta ziņojuma Range tool (izmantojot gap distance 4).
	Trend 2007–2018	S (stabils)
	Lēmumi_FRP	
	Variants (8. attēls)	1. variants
	1. Klimata pārmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na
	Lēmumi_FRR	
	Variants (8. attēls)	1. variants
	1. Klimata pārmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na

Literatūra un informācijas avoti

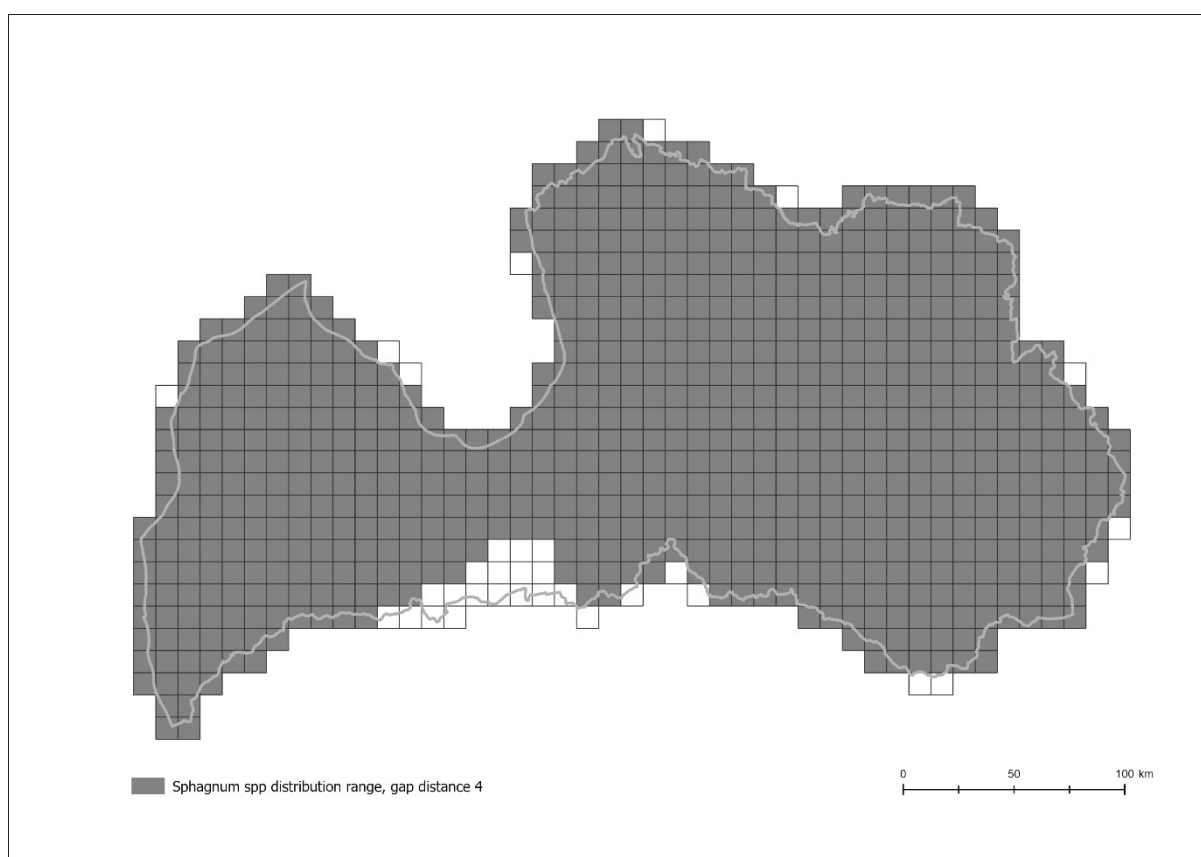
Article 17 web tool. Species assessments at EU biogeographical level. *Sphagnum* spp. Skatīts 26.06.2024.

Pieejams:

[https://nature-](https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/species/summary/?period=5&group=Non-vascular+plants&subject=Sphagnum+spp.®ion=BOR)

[art17.eionet.europa.eu/article17/species/summary/?period=5&group=Non-vascular+plants&subject=Sphagnum+spp.®ion=BOR](https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/species/summary/?period=5&group=Non-vascular+plants&subject=Sphagnum+spp.®ion=BOR)

Zviedre, E. 2024. Sūnas Latvijā. Šķirklis Nacionālajā enciklopēdijā. Pieejams: <https://enciklopedija.lv/skirklis/7257-s%C5%ABnas-Latvij%C4%81>

1.attēls. Sfagnu izplatības areāls (karti sagatavoja: L. Zilvere, 2024)